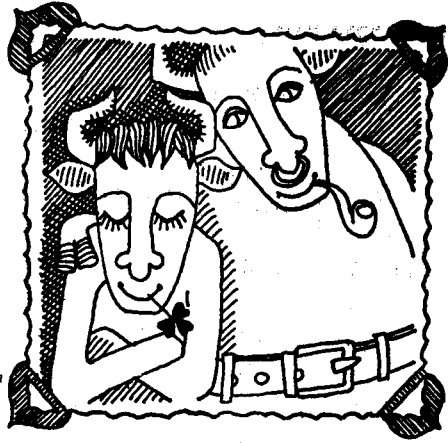

טיפוח פוריות

דירוגם של הפרים שהופעלו לאחר מבחנם

שנת 1969. לשם פישוט הגשת החומר אנו מביי-אים רק את שם הפר, שם אביו וסיכום ההפרש המצטבר של שתי התחלובות הראשונות של בנו-תיו. הדירוג נעשה בהנחה, שההפרש בהמלטה השניה יהיה כבראשונה. פרים שלבנותיהם סיכום של תקופה אחת בלבד מסומנים ב-(1). אחוז היציאה הוא סיכום שיעור היציאה בשתי התח-לובות לפי הנוסחה:

ועדת ספר העדר החליטה להחזיר את הגלגל אחורנית ולפרסם את מבחני הפרים על בסיס שנת 1965. התיקון אינו משנה את דירוג הפרים, אלא מוסיף להפרש המצטבר של כל פר 120 ק"ג חלב או חמ"מ. בהודמנות זאת אנו מפרסמים רשימה של פרים, שהוחזרו לפעולה לאחר מבחנם (פרים נבחנים). ברשימה נכללו רק פרים שהיו להם בנות אחרי

$$\% \text{ יציאת מבכירות} + \frac{1}{100} (\% \text{ הנשארות} \times \% \text{ הפרות שיצאו בהמלטה שניה})$$

של הצלחה גדולה. בין 10 הפרים הראשונים בדי-רוג לפי חמ"מ נמצאים 9 פרים הנמצאים עתה בפעולה מלאה. בדרך כלל הצלחנו גם בבחירת בני פרים. איכר טוב מאביו ארי, שנמצא רק באמצע הרשימה; אילון מאביו צין; כליף, סברא ואבנר טובים מבראון; חצוף מאינקא; שלח וני-רון מנצר; ועתיד וזמיר מעדי. לא הצלחנו לטפח בני ברקן ובגתן, שיהיו טובים מאבותיהם, אם כי ברקן ובגתן עומדים רק במקום הרביעי וה-11 ברשימה. התוצאות מאשרות, כי שיטת העבודה שלנו היא נכונה באופן עקרוני. שלביה העיקריים הם:

1. לגדל בארץ פרים בני האבות הטובים ביותר המצויים בארץ ובחול;
  2. לערוך להם מבחנים על סמך 80 בנות או יותר בהמלטה הראשונה והשניה.
- להלן טבלה הכוללת את הפרים שהופעלו לאחר מבחנם.

הפרים דורגו בטבלה לפי ק"ג חמ"מ.

לא בכל המקרים הוחזרו לעבודה פרים טובים. כשלון זה נובע ממספר גורמים: הפר הופעל על סמך מבחן של 122 יום, המבחנים לא חזרו על עצמם כתוצאה של מקריות המדגם, ההמלטה השניה היתה גרועה במידה ניכרת מההמלטה הראשונה ועוד. תוצאות אלה מביאות למסקנה, שאין להפעיל פר בקנה-מידה רחב לפני מבחן מלא של ההמלטה הראשונה על סמך מספר מספיק של בנות, ויש לחזור ולדון בכל פר לאחר מבחן ההמלטה השניה.

למסקנה זהירה זו עשויה להיות גם השלכה על התכנית להקמת בנקים לזרע. אין ספק, שיש לאסוף זרמה מפרים הנמצאים בהמתנה לשם ביקורת בריאותם ולהכנת בנק למקרה אסון; אולם אין הבק צריך להיות מיועד להפעלה מיידית בקנה-מידה גדול לאחר המבחן הראשון. מלבד הקשלון, שהונכר, התמונה הכללית היא

טבלה 1. דירוג הפרים שהופעלו לאחר מבחנם לפי סיכום שתי התחלובות הראשונות של בנותיהם.

הפר	ק"צ חמ"מ	% יציאה של בנותיו	האב	הפר	ק"צ חמ"מ	% יציאה של בנותיו	האב
איכר *	1,240	22.5	ארי	גאי (1)	259	19.0	קינגפין
חסון (1) *	603	18.2	סקוקי	עיט (1)	245	26.6	קינגפין
מאור *	1,014	33.9	אורלו	אינקא	484	26.9	** —
ברקן	953	29.5	** —	ליר	476	31.2	לזון
אלון *	929	35.1	אורלו	במבי	466	26.5	דסיין
תרה (1) *	459	17.0	קינגפין	סייר	426	25.5	פלד
לב (1) *	450	7.4	אוליבר	עלם	415	33.2	תור
שופט (1) *	446	17.2	מט	יבין	395	32.4	חלוצ
אילון *	878	29.0	צין	דנדי	392	37.9	בראון
גאון *	865	29.8	אוליבר	אטלס	385	40.9	אורלו
בגתן	857	30.1	** —	עוג	372	24.7	עוזי
פרא (1) *	407	13.8	אוליבר	לוחם	370	33.4	עדי
כליף	724	32.7	בראון	חזין	362	25.5	תור
חצוף	720	26.2	אינקא	טוב (1)	181	16.3	קינגפין
אררט (1) *	356	23.6	אוליבר	גירון	357	30.2	נצר
צין	700	23.5	דנדי	זמיר	334	33.7	עדי
שלח *	699	33.3	נצר	לניר	297	29.2	פלד
בנגו	699	29.9	חמדן	עדי	283	32.2	** —
בשן	688	30.9	ברקן	זוהר	281	34.7	בגתן
חרץ	678	31.4	דנדי	סר	274	28.1	סקיילינר
סנדק (1) *	335	10.1	סנשיין	שלג	271	35.6	לרי
סברא	652	29.8	בראון	בני	196	30.8	בורקוב
אמיץ	638	27.0	ארי	צהל	180	40.4	בראון
גור *	634	26.1	בגתן	יונתן	179	32.5	עוזי
עציון	633	28.9	צין	בוגר	126	33.5	גניגר
עתיד *	623	33.7	עדי	נצר	77	30.4	** —
גל	616	25.5	ברקן	לזון	69	39.3	דנילו
ארי	615	26.1	** —	געש	— 8	39.6	גניגר
אבנר	603	34.8	בראון	יפת	— 146	37.7	מקסים
בלעם	598	38.4	צין	קרוון	— 197	30.9	עוזי
בדרן	542	33.7	בגתן	סרן	— 211	39.5	ספיר
חורב	522	29.6	חרץ	חביב	— 577	41.6	חמדן
בראון	521	31.7	** —				

* פר חי.

** פר יבוא.

(1) המלטה ראשונה בלבד.

ד"ר ראובן בר-ענן

האגף לבעלי-חיים

ש.ה.מ., משרד החקלאות